

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 279/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 GPt 552/09 a jej prípisom zo 6. februára 2015 a postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. SKIS-KO-SKVSS-St-154/2015 a jeho prípisom z 19. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 GPt 552/09 a jej prípisom zo 6. februára 2015 (ďalej len „prípis generálnej prokuratúry zo 6. februára 2015“) a postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) vo veci vedenej pod sp. zn. SKIS-KO-SKVSS-Sť-154/2015 a jeho prípisom z 19. februára 2015 (ďalej aj „prípis ministerstva vnútra z 19. februára 2015“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

„Na Okresnom súde Žilina je vedené trestné konanie pod. č. 36 T/29-2010 v ktorom som procesnou stranou a to najskôr obvinený, obžalovaný a v súčasnosti odsúdený. Pripravujem si podklady pre iniciovanie konania o mimoriadnom opravnom prostriedku a to dovolania s predvídaním potreby podania sťažnosti na ÚS SR a ESLP, ako aj pripravujem návrh na povolenie obnovy konania...“

V tomto konaní polícia úmyselne zatajila mnohé dôkazy na moju obhajobu spôsobom, že ich nezačlenila do vyšetrovacieho spisu – (originálu), ktorý bol podaný na súd spolu s obžalobou...“

Sťažovateľ podaniami z 18. marca 2014 a z 12. mája 2014 adresovanými Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Žiline (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) žiadal o poskytnutie kópie celého rovnopisu vyšetrovacieho spisu na CD nosiči aj o poskytnutie troch kusov dokumentov z vyšetrovacieho spisu ČVS: KRP-116/OVK-ZA-2009. Krajské riaditeľstvo uvedené žiadosti postúpilo Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“),

keďže v čase ich podania sa spis nachádzal na danom súde. Keďže sťažovateľ bezpodmienečne požadoval, aby kópia rovnopisu bola vyhotovená odborom kriminálnej polície, a nie okresným súdom, krajské riaditeľstvo túto žiadosť sťažovateľa vybavilo prípisom z 27. mája 2014, v ktorom mu oznámilo, že na vybavenie jeho žiadosti nie je príslušné.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že *„[t]ento zásah do mojich práv som napadol dvoma obsahovo totožnými opravnými prostriedkami, ktoré som v ich záhlaví koncipoval ako sťažnosť podľa z. č. 9/2010 a ako podnet podľa z. č. 153/2001“*.

Podnet podaný sťažovateľom podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), v ktorom namietal označený postup krajského riaditeľstva, vyhodnotila Krajská prokuratúra v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) prípisom č. k. Kv 38/09/5500-253 z 13. októbra 2014 ako nedôvodný.

Krajská prokuratúra v odôvodnení označeného prípisu s poukazom na § 69 ods. 1 Trestného poriadku uviedla, že *„[p]rávo odsúdeného nahliadať do rovnopisu vyšetrovacieho spisu zo žiadneho zákonného ustanovenia vyvodit' nemožno. Odopretím nazretia a vyhotovenia kópií z rovnopisu spisu ani vecne žiadne... právo nemohlo byť ukrátené, a už vôbec nie právo na obhajobu“*, keďže k odsúdeniu sťažovateľa nedošlo *„na základe vyšetrovacieho spisu, ale na základe originálu súdneho spisu, ktorý sa po skončení veci... nachádza na Okresnom súde v Žiline“*.

Následne sťažovateľ podaním z 26. januára 2015 žiadal o preskúmanie postupu krajskej prokuratúry, ktoré napadnutým prípisom zo 6. februára 2015 vybavila generálna prokuratúra tak, že ho odložila ako nedôvodný.

Sťažnosť sťažovateľa podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), ktorou napádal postup krajského riaditeľstva, vybavila sekcia kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra prípisom z 3. decembra 2014, v ktorom mu oznámila, že jeho sťažnosť je neopodstatnená. Sťažovateľ následne

podal podľa § 22 ods. 1 zákona o sťažnostiach sťažnosť, ktorou namietal závery prešetrenia pôvodnej sťažnosti sekciou kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, pričom aj túto vyhodnotilo ministerstvo vnútra ako neopodstatnenú, čo oznámilo sťažovateľovi prípisom z 19. februára 2015.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru sťažovateľ uvádza:

„Namietané zásahy porušili moje právo na prístup /oboznámenie/ disponovanie s dôkazmi so spisových materiálov mňa sa týkajúcich, čo je neoddeliteľnou súčasťou procesu prípravy obhajoby v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkov, čo vzhľadom na porušenie lepšie povedané odňatie tejto základnej možnosti na prípravu obhajoby priamo porušuje aj moje právo na účinný mimoriadny opravný prostriedok proti odsúdeniu a to dovolanie, sťažnosť na ÚS SR, EŠLP a obnova konania, lebo od ich účinnosti závisí všetko to čím sú podložené podnety ktorými sa iniciujú a to sú informácie/dôkazy rozmanitého obsahu, druhu a formy a bez toho aby mi k nim bola daná možnosť prístupu oboznámeniu sa, disponovaním s nimi, je uplatnenie opravných prostriedkov odsúdené na neúspech zapríčinený iba porušením mojich práv v dôsledku toho sa stávajú iluzórnymi či formalistickými a teda je tým porušené moje ústavné právo na súdnu ochranu, teda účinný prístup na súdy konajúce o mimoriadnych opravných prostriedkov.“

Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 GPt 552/09 a jej prípisom zo 6. februára 2015 a postupom ministerstva vnútra v konaní vedenom pod sp. zn. SKIS-KO-SKVSS-Sť-154/2015 a jeho prípisom z 19. februára 2015, napadnuté prípisy generálnej prokuratúry a ministerstva vnútra zrušil, vec im vrátil na ďalšie konanie a zároveň mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých

navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 GPt 552/09 a jej prípisom zo 6. februára 2015

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa o odmietnutí mu nahliadnuť do rovnopisu vyšetrovacieho spisu a vyhotovenia jeho obsahu na elektronickom nosiči informácií, čím boli porušené ním označené práva podľa ústavy a dohovoru, pretože mu nebolo umožnené „*oboznámiť sa a disponovať [s] dôkazmi týkajúcich sa trestného konania pre ktoré... bol odsúdený...*“. Sťažovateľ v tejto súvislosti tiež tvrdí, že obsahom tohto spisového materiálu sú „*zatajené*“ dôkazné prostriedky údajne preukazujúce jeho nevinu.

Súčasťou judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) aj vyhovel v súlade s jej predstavami (porov. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať namietaný postup generálnej prokuratúry a jej prípis zo 6. februára 2015 o vybavení opakovaného podnetu sťažovateľa za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

Prokurátor generálnej prokuratúry v namietanom prípise k opakovanému podnetu sťažovateľa v súvislosti s ním namietaným porušením základného práva na obhajobu uvádza, že v pozícii odsúdenej osoby už nemá legitímne právo nahliadať do rovnopisu

vyšetrovacieho spisu, pretože takéto právo mu nevyplýva zo žiadneho zákonného alebo podzákonného právneho predpisu, pričom ďalej konštatuje, že „[d]ôkazy, na podklade ktorých bola podaná obžaloba, ako aj následne vydané rozsudky súdov prvého a druhého stupňa obsahuje jedine trestný spis okresného súdu (obsahom ktorého je aj vyšetrovací spis...)“.

Z odôvodnenia prípisu generálnej prokuratúry vyplýva, že sťažovateľom označené základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy nebolo namietaným postupom porušené, pretože ho sťažovateľ „mohol využiť v celom procese od momentu keď zo zákona vzniklo a to až do jeho právoplatného skončenia“.

Na základe už uvedeného generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa odložila ako nedôvodný.

Z citovaných častí prípisu generálnej prokuratúry vyplýva, že táto reagovala na opakovaný podnet sťažovateľa ústavne udržateľným spôsobom, a teda nič nesignalizuje, že si riadne neplnila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zákona o prokuratúre a Trestného poriadku, pričom vybavila opakovaný podnet sťažovateľa namietaným prípisom, ktorý spĺňa náležitosti predpokladané zákonom o prokuratúre. Generálna prokuratúra reagovala primeraným spôsobom aj na námietky sťažovateľa a skutočnosť, že jej právne závery sú odlišné od záverov sťažovateľa, nie je dôvodom na spochybňovanie zákonnosti a ústavnosti vybavenia jeho opakovaného podnetu. Ústavný súd konštatuje, že postupom generálnej prokuratúry v súlade so zákonom o prokuratúre nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa domáhať sa ochrany svojich práv podaním opakovaného podnetu orgánom prokuratúry a právne závery vyslovené v namietanom prípise generálnej prokuratúry nie sú arbitrárne, a je nutné ich považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru postupom ministerstva vnútra v konaní vedenom pod sp. zn. SKIS-KO-SKVSS-St'-154/2015 a jeho prípisom z 19. februára 2015

Podstata argumentácie sťažovateľa je v tejto časti totožná s jeho predchádzajúcou argumentáciou uplatnenou už voči postupu generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 GPt 552/09 a jej prípisom zo 6. februára 2015.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa prípisom ministerstva vnútra z 19. februára 2015, ktorým minister vnútra jeho sťažnosť podanú podľa § 22 ods. 1 zákona o sťažnostiach odložil ako neopodstatnenú vo všetkých bodoch jej obsahu, ústavný súd uvádza, že preskúmal napadnutý prípis ministerstva vnútra z 19. februára 2015, v ktorom ministerstvo vnútra odôvodnilo svoj právny názor na sťažnosť proti vybaveniu sťažnosti takto:

„Prešetrením sťažnosti... bol preukázaný postup Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súlade so zákonom o sťažnostiach a internými predpismi Ministerstva vnútra Slovenskej republiky...“

Tento záver ministerstva vnútra je založený na posúdení prípisu z 10. októbra 2014 vydaného sekciou kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra pod sp. zn. SKIS-KO-SKVSS-St'-918/2014 z 3. decembra 2014, ktoré odôvodnila takto:

«Vaša žiadosť zo dňa 18. 03. 2014 bola správne vyhodnotená tak, že na jej vybavenie je príslušný Okresný súd v Žiline, nakoľko predsúdne konanie upravené v druhej časti Trestného poriadku, konkrétne prípravné konanie vykonávané odborom kriminálnej polície pod ČVS KRP-116/OVK-ZA-2009 bolo ukončené predložením spisu prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby v zmysle § 209 Trestného poriadku po vykonaní preštudovania originálu vyšetrovacieho spisu oprávnenými osobami podľa § 208 Trestného poriadku. V čase podania žiadosti sa predmetný spis (súdny spis) nachádzal na Okresnom súde v Žiline, pričom nazeranie do súdneho spisu je upravené osobitným predpisom... Na

základe uvedeného bola predmetná žiadosť správne postúpená na vybavenie Okresnému súdu v Žiline o čom ste s uvedením dôvodov o odstúpení boli informovaný... Keďže Okresný súd predmetnú žiadosť vrátil odboru kriminálnej polície s tým, že žiadosť bola adresovaná im ako povinnej osobe, ako aj s tým, že v podaní adresovanom predsedovi Okresného súdu v Žiline výslovne požadujete, aby kópia rovnopisu spisu bola vyhotovená odborom kriminálnej polície a nie súdom, odbor kriminálnej polície Vás správne písomnosťou zo dňa 27. 05. 2014 nazvanou „Informácia o vybavení podania – zaslanie“ okrem iného informoval o tom, že Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline k vybaveniu Vašej žiadosti nie je príslušné...

Ustanovenie § 69 ods. 1 Trestného poriadku je predmetným zákonom vysvetľované tak, že oprávnenie nazeráť do spisu a s ním spojené práva sa vzťahuje len na tzv. základné trestné spisy, ktoré obsahujú dôkazy a rozhodnutia, a nevzťahuje sa napríklad na interné spisy policajtov, ani dozorový spis prokurátora, resp. na zberné spisy vyšších súdov.

Nadväzne na skutočnosť, že ste mali možnosť preštudovať vyšetrovací spis, ktorú možnosť ste aj využili Vám zároveň uvádzame, že v priebehu prešetrovania Vašej sťažnosti bolo zistené, že Vám počas prípravného konania na Vašu žiadosť bola vyšetrovateľom odboru kriminálnej polície vyhotovená fotokópia vyšetrovacieho spisu, čo potvrdzujú jednotlivé písomností o zasielaní častí vyšetrovacieho spisu, ako aj Vami podpísaný záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu.»

Podľa názoru ústavného súdu je vybavenie sťažnosti sťažovateľa podanej podľa § 22 ods. 1 zákona o sťažnostiach namietaným prípisom ministerstva vnútra z 19. februára 2015 ústavne akceptovateľné, pretože v napadnutom prípise v spojení s prípisom ministerstva vnútra z 3. decembra 2014 je dostatočným spôsobom vysvetlené, prečo bola táto sťažnosť sťažovateľa posúdená ako neopodstatnená.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2016